חוברת תלמיד • קריאה והבנה • 🎓 חט"ע (לכיתות י'–י"ב)

קבלת השונה והאחר

חיים יחד למרות ההבדלים — צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

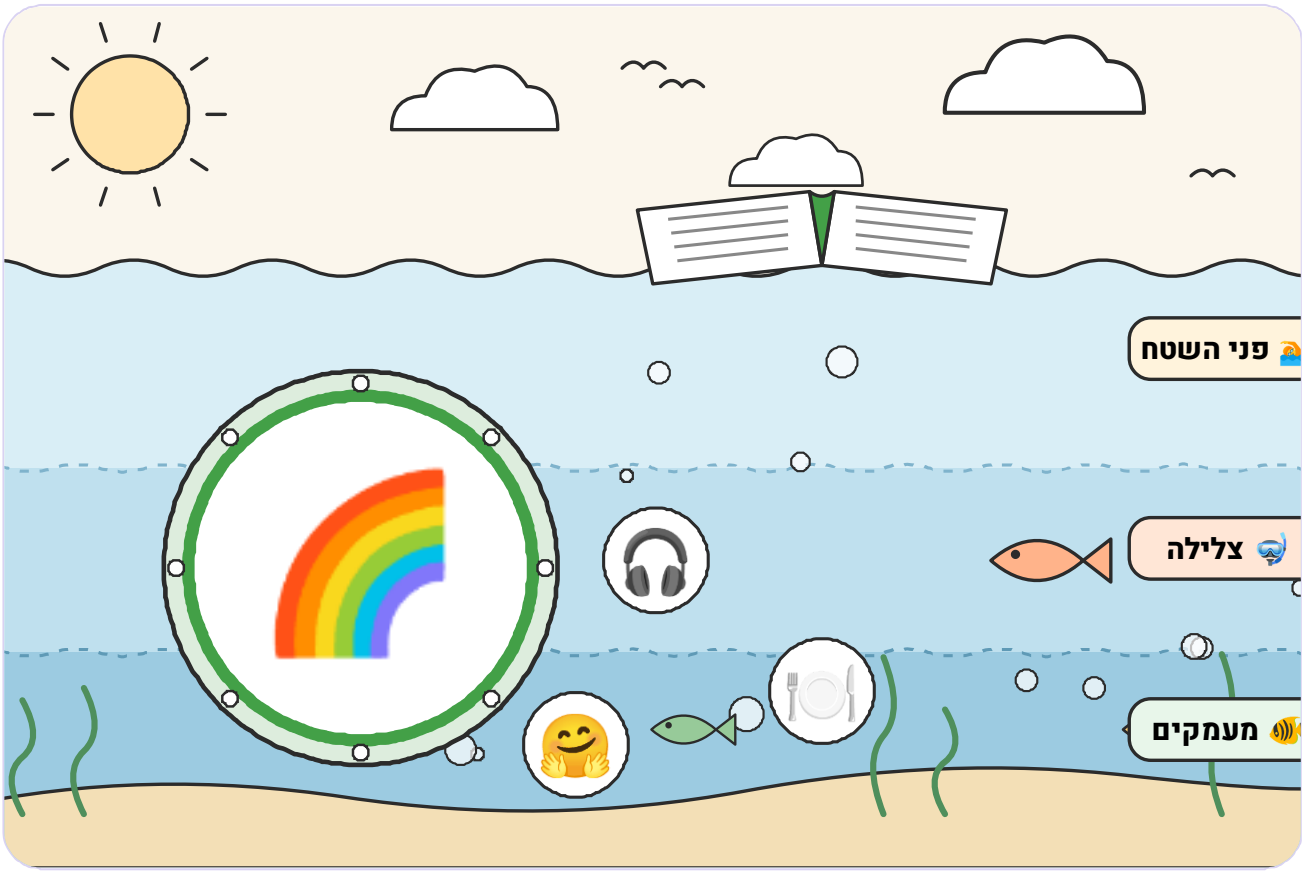

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

🧰 כלים לקריאה

דף האסטרטגיות 2
מפת הצלילה 3
סימניות לגזירה 4
כרטיסי מילים לקיפול 5

📖 טקסט ושאלות

הטקסט: אוזניה אחת 6
חלק א' – שחייה על פני השטח 7
חלק ב' – צלילה 8
חלק ג' – מעמקים 10
בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה 13
מפתח תשובות למורה 14

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

🖨️ להדפסה · 🏋️ ניסוח לבנים ולבנות · ⚫ עובד גם בשחור־לבן · 🎓 חט"ע

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

לפני הטקסט

🔎
מציצים בכותרת ובתמונה
על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

🎯
קובעים מטרה
למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

🧭
מזהים סוגה ומטרה
טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

בזמן הטקסט

✏️
מסמנים בעיפרון
מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

🛑
עוצרים בתחנות
מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

⚖️
ממפים את הטיעון
טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

אחרי הטקסט

📝
מסכמים במשפט
מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

🧐
בוחנים בעין ביקורתית
האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?

🔄
מחברים לחיים
איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדתי?

🖍️ מקרא סימונים בעיפרון

○	___	?	!	♥
מילה לא מוכרת	משפט חשוב	לא הבנתי	מפתיע אותי	מתחבר אליי

✅ רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

🎯 המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

_____

_____

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

🗺️ מפת הצלילה שלי

🏊 שחייה על פני השטח
מוצאים מידע שכתוב בטקסט

🤿 צלילה
מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

🐠 מעמקים
חושבים, מביעים דעה ויוצרים

🧩 סוג הטקסט: סיפור מבוסס חילופי מבטים

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

_____

_____

🔮 לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

_____

_____

📚 מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
דעות קדומות	שיפוט של אדם או קבוצה לפני שמכירים	
סטריאוטיפים	תדמית כללית ומוקבעת על קבוצה שלמה	
מעמד שווה	מצב שבו לאף צד אין יתרון או סמכות על האחר	
מפגש שטחי	פגישה ללא שיחה או היכרות אמיתית	
פעולה משותפת	עשייה שבה שני הצדדים משתתפים יחד	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

✂️ גזרו לאורך הקו המקווקו

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 קבלת השונה והאחר
🎓 חט"ע

צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 קבלת השונה והאחר
🎓 חט"ע

המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדתי המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

✍️ **השאלה שלי:**

📖 קבלת השונה והאחר
🎓 חט"ע

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

✂️ גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות.

דעות קדומות	שיפוט של אדם או קבוצה לפני שמכירים
סטריאוטיפים	תדמית כללית ומוקבעת על קבוצה שלמה
מעמד שווה	מצב שבו לאף צד אין יתרון או סמכות על האחר
מפגש שטחי	פגישה ללא שיחה או היכרות אמיתית
פעולה משותפת	עשייה שבה שני הצדדים משתתפים יחד
לעומת זאת	ניגוד בין שני סוגי מפגש
רק בתנאים מסוימים	סייג והגבלה של הטענה
לא... אלא...	דחיית הסבר שגוי והצגת ההסבר הנכון

הטקסט • סיפור מבוסס חילופי מבטים

אוזניה אחת

לפני הקריאה

סוג הטקסט: סיפור מבוסס חילופי מבטים. האם לדעתכם מספיק לשבת ליד מישהו כדי להכיר אותו באמת? נמקו בקצרה.

הניחוש שלי: _____

1 [דניאל] היא ישבה לידי באוטובוס לטיול השנתי כי לא נשאר מקום אחר. התלמידה החדשה, זו שמדברת עם מבטא ולובשת תמיד את אותו סוודר אפור. שמתי אוזניות והסתכלתי מהחלון. 'בטח אין לנו שום דבר משותף', חשבתי.

2 [מרים] הוא שם אוזניות בשנייה שהתיישבתי. הבנתי. גם בבית הספר הקודם שלי, בארץ אחרת, זה היה ככה בהתחלה. הסוודר האפור הוא של סבתא שלי. היא סרגה אותו לפני שעזבנו. כשאני לובשת אותו, היא קצת איתי.

3 [דניאל] אחרי שעה הסוללה שלי נגמרה. השקט היה מביך. ואז היא שלפה את האוזניות שלה והושיטה לי אחת. מהאוזניה בקע שיר בשפה שלא הכרתי – אבל המקצב... זה היה בדיוק המקצב של השיר שאני מתאמן עליו בתופים.

🛑 **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

_____

4 [מרים] הוא התחיל לתופף על הברך. בדיוק בקצב. צחקתי. הוא שאל מה המילים אומרות. הסברתי: 'הבית נמצא איפה שמחכים לך'. הוא שתק רגע ואמר: "יפה. גם אצלנו יש שיר כזה."

5 [דניאל] בדרך חזרה כבר ישבנו יחד בכוונה. אני עדיין לא יודע איך אומרים 'תופים' בשפה שלה. אבל אני יודע שטעיתי – היה לנו משהו משותף. פשוט לא שאלתי.

6 פסיכולוג חברתי מפורסם טען כבר לפני עשרות שנים כי מפגש בין קבוצות מפחית דעות קדומות רק בתנאים מסוימים: מעמד שווה, מטרה משותפת ותמיכה של הסביבה. מפגש שטחי, לעומת זאת, עלול אף לחזק סטריאוטיפים. האוטובוס של דניאל ומרים מדגים זאת: לא עצם הישיבה זה לצד זה שינתה את התמונה, אלא הרגע שבו נוצרה פעולה משותפת – והשאלה הכנה שבאה אחריה. פסקת הרחבה – חט"ע

📚 **מילון קטן**

דעות קדומות
שיפוט של אדם או קבוצה לפני שמכירים

סטריאוטיפים
תדמית כללית ומוקבעת על קבוצה שלמה

מעמד שווה
מצב שבו לאף צד אין יתרון או סמכות על האחר

מפגש שטחי
פגישה ללא שיחה או היכרות אמיתית

פעולה משותפת
עשייה שבה שני הצדדים משתתפים יחד

✍️ **הערות שלי**

_____

_____

שאלות לפי עומק • 🎓 חט"ע

אוזניה אחת

שם: _____

חלק א' – שחייה על פני השטח

נאתר בסיפור ובפסקה המחקרית את המידע המרכזי.

1 פני המים • כתוב בטקסט | איתור מידע

למה מרים ישבה ליד דניאל?

א) כי לא נשאר מקום אחר
ב) כי הם חברים
ג) כי המורה ביקשה

2 פני המים • כתוב בטקסט | איתור מידע

מה מסמל הסוודר האפור עבור מרים?

א) את סבתא שלה
ב) את בית הספר
ג) אופנה

3 פני המים • כתוב בטקסט | איתור מידע

מה חיבר בין השניים?

א) המקצב של השיר
ב) הטיול
ג) המורה

4 פני המים • כתוב בטקסט | בדיקת פרטים

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
לפי הפסקה, כל מפגש בין קבוצות מפחית דעות קדומות.	☐	☐
מפגש שטחי עלול לחזק סטריאוטיפים.	☐	☐
לפי הפסקה, עצם הישיבה באוטובוס שינתה את התמונה.	☐	☐
תמיכה של הסביבה היא אחד התנאים למפגש מוצלח.	☐	☐

5 פני המים • כתוב בטקסט | אוצר מילים בהקשר

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מחסן מילים: מטרה | שטחי | כנה | מקרי

1. אחד התנאים למפגש מוצלח הוא _____ משותפת.
2. מפגש _____ עלול אף לחזק סטריאוטיפים.
3. אחרי הפעולה המשותפת באה השאלה ה_____.

שאלות לפי עומק • 🎓 חט"ע

אוזניה אחת (המשך)

שם: _____

חלק ב' – צלילה

נבחן את מבנה הטיעון ואת הקשר בין המחקר לסיפור.

6 צלילה • בין השורות | סימון בטקסט

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את משפט הטענה המרכזית בפסקה המחקרית.
- סמנו בירוק בסיפור את הרגע שבו נוצרה פעולה משותפת.

7 צלילה • בין השורות | מיון וארגון

אילו תנאים למפגש מוצלח מופיעים בסיפור? (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	✅ מופיע	➖ לא מודגש
פעולה משותפת (המקצב)	☐	☐
שאלה כנה	☐	☐
תמיכה של בית הספר בתוכנית מפגשים	☐	☐
מעמד שווה – שני תלמידים	☐	☐

8 צלילה • בין השורות | קישור מושגים

מתחו קו בין הביטוי לתפקידו הלוגי בפסקה

1. לעומת זאת ●	א. דחיית הסבר שגוי והצגת ההסבר הנכון ●
2. רק בתנאים מסוימים ●	ב. ניגוד בין שני סוגי מפגש ●
3. לא... אלא... ●	ג. מעבר מטענה כללית לדוגמה ●
4. מדגים זאת ●	ד. סייג והגבלה של הטענה ●

9 צלילה • בין השורות | מבנה ומטרה

מהי הטכניקה הספרותית המרכזית?

א. סיפור בשני קולות (נקודות מבט מתחלפות)

ב. מספר יודע־כול

ג. שיר

שאלות לפי עומק • 🎓 חט"ע

אוזניה אחת (המשך)

שם: _____

10 🤿 צלילה • בין השורות | מבנה ומטרה

מה תפקידה של האירוניה במשפט 'בטח אין לנו שום דבר משותף'?

א. הקורא/ת מגלה בהמשך שהמשפט הפוך מהמציאות

ב. להצחיק

ג. להעליב

11 🤿 צלילה • בין השורות | מבנה ומטרה

איך הפסקה המחקרית מתקשרת לסיפור?

א. הסיפור מדגים תנאי של 'מטרה/פעולה משותפת'

ב. הפסקה סותרת את הסיפור

ג. אין קשר

12 🤿 צלילה • בין השורות | מבנה ומטרה

מה תפקידה של הפסקה המחקרית ביחס לסיפור? הסבירו כיצד היא משנה את קריאת הסיפור והביאו דוגמה אחת.

_____

_____

_____

_____

13 🤿 צלילה • בין השורות | מבנה ומטרה

הסבירו כיצד המבנה של קולות מתחלפים מחזק את המשפט 'פשוט לא שאלתי'. היעזרו בשני ציטוטים.

_____

_____

_____

_____

שאלות לפי עומק • 🎓 חט"ע

אוזניה אחת (המשך)

שם: _____

14 🤿 צלילה • בין השורות | מארגן גרפי

פרקו את הטיעון של הפסקה המחקרית

טענה	נימוק	דוגמה מהסיפור

חלק ג' – מעמקים

ננסח עמדה אישית מנומקת על מפגשים בין אנשים שונים.

15 🐠 המעמקים • מעבר לשורות | העברה למקרה חדש

לאור התנאים מהמחקר – מה חסר במפגש, ואיך הייתם מתכננים אותו מחדש?

🔍 **מקרה לבחינה: טקס מעורב**

בטקס סיום השנה הושיבו כל תלמיד/ה ליד מישהו מכיתה אחרת. אחרי הטקס תמר מספרת שלא החליפה מילה אחת עם השכן שלה.

שאלות לפי עומק • 🎓 חט"ע

אוזניה אחת (המשך)

שם: _____

16 המעמקים • מעבר לשורות · כתיבה ונימוק

כתבו מאמר: 'האם די להושיב אנשים יחד כדי שיכירו?' – היעזרו בתנאים מהמחקר ובסיפור, וציינו דוגמה מהכיתה/השכבה.

17 המעמקים • מעבר לשורות · כלי חוסן

כתבו בקולו של דניאל ברגע שהסוללה נגמרה לפי מעש"ה: מה קרה, מה אני מרגיש עכשיו, מה אני שואל את עצמי, ומה ההכוונה שלי להמשך.

18 המעמקים • מעבר לשורות · שיח בכיתה

מעגל שיח 🗣️

- מתי הנחתם משהו על מישהו – וגיליתם שטעיתם?
- מה מקל על חבר/ה חדש/ה להרגיש בבית?
- איזו שאלה יכולה לפתוח שיחה עם מישהו שונה מכם?

שאלות לפי עומק • 🎓 חט"ע

אוזניה אחת (המשך)

שם: _____

19 המעמקים • מעבר לשורות · ייצוג חזותי

שרטטו ציר זמן של הנסיעה וסמנו עליו את נקודת המפנה ואת התנאים מהמחקר.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

	בטוח/ה	בערך	עוד לא
אני יודע/ת לזהות טענה, נימוק ודוגמה בפסקה עיונית.	😀	🙂	🤔
אני יודע/ת לקשר בין ממצא מחקרי לסיפור ספרותי.	😀	🙂	🤔
אני יודע/ת להסביר את תפקיד האירוניה ואת הקולות המתחלפים.	😀	🙂	🤔

כרטיס יציאה

🌈 קבלת השונה והאחר • חט"ע

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

1. תנאי אחד ממחקר שהיה חסר במפגש שחוויתי:

_____

_____

2. ההבדל בין מפגש שטחי למפגש אמיתי במשפט אחד:

_____

_____

3. פעולה משותפת שאפשר ליזום בשכבה:

_____

_____

כמה נהניתי מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

מפתח תשובות למורה

מפתח תשובות למורה

👩‍🏫 מפתח תשובות למורה – 🎓 חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	א. כי לא נשאר מקום אחר
2	א. את סבתא שלה
3	א. המקצב של השיר
4	1. לא נכון | 2. נכון | 3. לא נכון | 4. נכון
7	פעולה משותפת (המקצב) ← ✅ מופיע; שאלה כנה ← ✅ מופיע; תמיכה של בית הספר בתוכנית מפגשים ← ➖ לא מודגש; מעמד שווה – שני תלמידים ← ✅ מופיע
8	1–ב, 2–ד, 3–א, 4–ג
9	א. סיפור בשני קולות (נקודות מבט מתחלפות)
10	א. הקורא/ת מגלה בהמשך שהמשפט הפוך מהמציאות
11	א. הסיפור מדגים תנאי של 'מטרה/פעולה משותפת'

יצרה: רוית ראש בן ישי

📖 קוראים את העולם שלנו • קבלת השונה והאחר • חוברת תלמיד לחט"ע